

Передплата	
на «РУСЛАНА» вноситься:	
в Австрії:	
на цілий рік	12 р. ав.
на пів року	6 р. ав.
на чверть року	8 р. ав.
на місяць	1 р. ав.
За границею:	
на цілий рік	20 рублів
	або 40 франків
на пів року	10 рублів
	або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.	

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.
 Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника. — Експедиция місцева в Агенції Ландовского в пасажі Гавсмана.
 Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє. — Рекламациі неопечатані відні від порта. — Оголошеня значайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Рускі школи в Галичині.

(?) Недавно скінчив ся шкільний рік; шкільна молодіж розїхала ся додів, щоби відпочати по цілорічній праці; але небавом руским родичам насуне ся знов питанє, де посилати свої діти? Тим то мабуть не буде лишнім в сій хвилі подати огляд, які ми маємо школи в Галичині, в котрих наша молодіж могла би побирати науку в рідній своїй мові. Обмежимо ся тут на середні і народні школи.

На полі середнього шкільництва мають Русини 8-класову руску гімназію (академічну) у Львові (без приготавляючої класи), котра до недавна ще була однією рускою гімназією, 8-кл. руску гімназію (II) в Перемишлі (від двох літ повна гімназія з приготавляючою класою) і п'ять руских класів гімназіяльних з приготавляючою класою в Коломиї під управою окремого управителя. З новим роком шкільним (1897/8) буде там шість класів, а, як зачуваємо, дотеперішній управитель руских класів буде небавом іменованій директором рускої (II-ої) гімназії коломиїської і вести ме її самостійно. Тим способом мало що не тисяч руских хлопців мало нагоду побирати гімназіяльні науки в рускій мові (в усіх реальних школах галицьких викладовий язык є польський). Всі ті гімназії, треба примітити, удержувані державним фондом.

На полі народного шкільництва, удержуваного краєвим фондом, маємо лише одно-дво- і трикласові школи з руским языком викладовим, але годі перевірити, в котрих то сих школах руский язык викладовий, позаяк ц. к. Рада шк. кр. подає лише загальне число тих шкіл в щорічній справозданю для кр. сойму, але тих шкіл не поіменовано ані в тім справозданю, ані в урядовім пематизмі не означено при школах викладового языка. Справозданє ц. к. Ради шк. кр. о народних школах за р. шк. 1895/6 на 3672 чинних шкіл виказує 1816 шкіл з руским языком викладовим. Се, як сказано вже, лише одно-дво- і трикласові школи. З 4-класових шкіл є лише мішана школа (хлопців і дівчат разом) ім. Маркіяна Шашкевича у Львові, удержувана фондами міста. Тим способом руска молодіж міщанська не має спроможности побирати науки в народних школах 4—6-класових в своїй рідній мові. Чи на сю неперечну подію поглянемо з становища педагогічно-дидактичного, чи з національно-політичного, мусимо се назвати різьким покривдженєм рускої народности і рускої шкільної молодіжї в Галичині і мабуть ніхто об'єктивно думачий не зможе нам сего запевнити. Коли Русини нераз упоминали ся о усуненє сего покривдженя, відсилано їх на адресу громадских рад, котрі удержують народні школи і задля того мають рішати о викладовім языкі в тих школах. Склад тих рад не робив Русинам ніяких виглядів на успішне поладженє їх шкільних потреб, а довголітна тяганина з львівською радою мійською аж до віденського трибуналу в справі заведеня мійської рускої школи ім. М. Шашкевича відняла їм всяку охоту, звернути свої змаганя на вказану адресу.

Не лишало ся Русинам нічого иньшого, як звернути ся на иньшу адресу, імено до центрального правительства і домагати ся заснованя з державних фондів народних шкіл 4-класових в формі взірцевих шкіл при учительских семинариях. Міністерство Штремаера скорше зволило домаганю Русинів і заснувало у Львові при учительській семинарії мужескій 4-кл. руску взірцеву школу мішану (лише 4-та класа була розділена на класу для хлопців і окрему класу для дівчат), а відтак прибула і 5-та та 6-та класа при тій школі для дівчат. Тодішній управитель сеї школи умів подбати о се, щоби онієля для 5 і 6-ої класи не стало дівчат і ті класи перестали наслідком того існувати. При тернопільській і станиславській семинарії позволив міністер Штремаєр заснувати по одній рускій класі т. зв. вандрівній (себ то поступаючій з кожним роком вище).

За намістникованя гр. Баденього вспіли рускі послы в раді державній в 1892 р. введнати отворенє окремої рускої школи взірцевої для дівчат при женьській семинарії учительській у Львові, розширенє станиславської і тернопільської класи рускої на 4 кл. рускі школи взірцеві, заснованє такоїж рускої школи при учит. семинарії в Самборі і Сокалі (та останна входить в житє з роком шк. 1897/8). Тим способом осягнули Русини 4-кл. женьску школу взірцеву у Львові і 4-кл. мужескі школи взірцеві у Львові, Тернополі, Станиславові, Самборі і Сокалі в роках 1879—82 і в 1892—96 рр. Школи ті, котрі вдоволяють педагогічно-дидактичним і національним потребам рускої молодіжї мійської, можна уважати яко Minoritätsschulen і ті домаганя, яких Русини не могли осягнути від автономічних властей, засноковено коштом державних фондів.

В промислових школах (а є таких у східній Галичині дві: державна школа промислова у Львові і державна школа деревного промислу в Коломиї) руска молодіж не тільки не побирає науки своєї мови, але й релігії. До III-ої секції ц. к. Ради шкільної кр. (промислової) не входить ні один з членів-Русинів і тим способом рускі члени Ради шк. кр. не мають навіть нагоди ані спроможности указати на потреби рускої молодіжї в школах промислових.

Від року 1893, коли частина руских послів уважала потрібним перейти в опозицію і яко ціль своїх змагань поклала «засначуванє невдоволеня», відколи стали розтягати ся серед т. зв. загалу глумливі оклики: «овва! що там паралелька! що там якась шкілька!» спинила ся дальша акция що до руского шкільництва. Мірдаїні сфери, почувши такі глумливі оклики з табору руских опозиційників, подумали собі мабуть, що нема чо-го квапити ся з засновуванєм дальших руских шкіл в Галичині, коли они не мають нібито вартости для руского загалу і тимто соймове внесенє п. Вахнянина о заснованє рускої гімназії в Коломиї відложено ad calendas graecas.

Тимчасом гарний розвиток руских гімназій в Перемишлі і Коломиї, а також і 4-кл. руских шкіл взірцевих міг упевнити всякого не засліпленого хоч би навіть опо-

зиційника, що ті школи мають таки важне і тривке значінє для руского народу, а можуть они бути байдужими або осоружними хиба для наших москвофілів, котрі скорше пішлють свої діти до польских або німецьких, як до руских шкіл.

Між руским загалом почав щораз більше промочувати собі дорогу сеї погляд, що шкільництво є головною підвалиною національного розвитку і що «чиї школи, того будуччина». Сеї погляд викликав потребу дальшої акції Русинів на полі шкільництва, про котру дещо скажемо иньшим разом.

Процес

проти Бойчева, Новеліча і Василєва

Curriculum vitae двох головних фігур процесу є дуже характеристичне. Бойчев є сином звичайного розбишаки, що жив літами з рабівництва по дорогах і гостинцях. Вихований в школі юнкерській в Софії; уродливий і бистрий, звернув увагу кн. Баттенберга. Відплачуючи ся добродієви невдячностю, належав до сприяженя против князя. За панованя кн. Фердинанда зробив карієру. Спільник Бойчева, префект поліції Новеліч, родом Італіянець, перебувши до Болгарії, був вахмістром у всхідній Румелії. Опустивши службу, належав яко акробат до циркової трупи. Відтак вступив в ранзі офіцера до болгарської армії, а вскорі дезертирував. По кількох літах появил ся яко двірєкий курєр, аж в кінці бувшиї акробат і недавній дезертир заняв зовсім високе становище префекта поліції в Філіппополі.

Процес розпочав ся минушого вторника, при великій участі публичности. Була в салі також жінка Бойчева; стрійна, в капелюсі з цвєтами, в білих рукавичках, витає з успіхом знакомих. Поведенє обох братів Бойчевів викликає сензацию. Обжалований ротмістр війшов на сали, убраний з вибагливою елеганцією, з етяжкою медалю хоробрости на грудех. З кишені чорного сурдута виглядає старанно звинєна хусточка; на руках нові жовті рукавички, вуєи підчесані з кокетерією. Брати декотрі уступив акту обжалованя приймають сьміхом; ні на хвилю не тратять певности себе і свободи. Жінка Бойчева вибухає сьміхом при натяку, що чоловік її шукав і найшов ратунок перед довганя в багатім подружю.

Другий обжалований Новеліч є противно дуже пригноблений; на перше питанє председателя відповідає лиш рухами голови. За обжалованими стоїть трєх жандармів з наїженими багнетами. По переслуханю ad generalia промовив Бойчев до одного з офіцирів: «Нині не можеш ще зі мною говорити, але з певністю будеш міг завтра або позавтра».

Перший день розправи обняв переслуханє двох головних обжалованих, Бойчева і Новеліча. Новеліч потверджує цілий акт обжалованя, перечить лишє, будьто би сам приложив руку до убійства. Перед і по злочині говорив єму кілька разів Бойчев, що треба конче положити конєць скандалям перед княжою палатою. Новеліч припускає, що коли повіз задержав ся над рікою, Анна ще жила і що доперва тоді Бойчев задусив єї руками. Імовірно однак Бойчев і Новеліч удусили жертву перед тим на гостинци, коли хотіла ратувати ся утечию. Коли софійські

днівники почали заміщати поголоски о убийстві, Бойчев на питанні Новеліча, дорадив йому, аби уложив поліційний акт, стверджуючий, що Анна Сімон виїхала до Відня. Новеліч сповнив раду при помочі властительки нічної кавярні.

Бойчев перечить усе, о нічим не знав, о нічим не чув, ніяких поручень не давав. Плаща цивільного, котрий лежить на судовім столі, ніколи не носив. О перстнях знає лише тільки, що один з них украла йому Анна. Новеліч просив его о затушованні справи. Ніколи не говорив, що хоче усунути Анну, ані що сего бажає собі двір. Критичного вечера товаришив княгини на проході, почім вернув домів. Також фіякрови не говорив, що треба на приказ князя убити Анну. Не писав ніколи до Анни, ані до її вітця; того вітця навіть не знає. Анні не давав средств на житє, тільки від часу до часу дарував менші квоти. На питанні предсідателя, чи пізнає фотографію Анни, відповідає холодно: «Цілком природно!» Бойчев признає лише, що поручив Новелічови, щоби запобіг сценам перед палатою. Правдоподібно Новеліч замордував Анну, позаяк хотіла утечи, коли старано ся вивести її в повозці з границь краю. Новеліч хотів в сей спосіб мабуть прислужити ся Бойчеву.

Підчас зізнань Бойчева Новеліч перехрестив ся кілька разів.

Богдан Василев, жандарм, признає ся до цілої вини. Твердить однак, що доперва тоді пізнав грозу положення, коли Анна Сімон вискочила з повозки, кличучи о поміч.

Другого дня процесу, нім ще почала ся розправа, попросив Бойчев до вязниці защитника жандарма Василева, дра Скриковського і просив его, щоби яко бувший австрійський офіцер на честь і совість сказав ему, яке вражінє робить его поведєне на трибуналі і на публичности. Адвокат відповів: «Можу тільки лише сказати, що если вражінє то не змінить ся, будете з певности повішені». Бойчев захитав ся мов громом ражений, по хвилі однак опанував себе і закликав: «Як то, алеж я невинний». Скриховский додав: «Если ціните уніформ, який носите, если не забулись о численних відзнаках, які ви одержали, если любите свою жінку, признайте ся до вини, а судії будуть принайменше могли примінити лагодячі обставини». Бойчев закінчив розмову словами: «Не можу!».

Підчас розправи Бойчев заховав дальше холодну кров і свободу. З зізнань численних свідків виходить, мимо упертих зізнань обжалованого, що Бойчев був в Будапешті у вітця Анни; дальше, що ніч пошлюбно провів в її мешканю.

Слїдує переслуханє свідків.

Вісти політичні.

Цісарське розпорядженє про задаткові кредити до бюджету, подані в «Wiener Ztg.» в останнім числі нашої часописи, а між тими і про кредит для цілейської гімназії на рік 1896/7, взглядно про дальше удержанє для словінсько-німецької гімназії, розрухало наново цілийске питання. Німецькі часописи удають розчарованє. Они думали, що по знесеню гімназії паралельні класи лише так довго будуть існувати, поки остатні ученики знесеної гімназії не покінчать своїх наук, а тепер довідують ся, що для них має і на дальше подбати ся. Німецькі часописи невдоволені думають, що Словінці можуть лише радїти. Се, правду сказавши, є великою пересадю, коли не цілковитим перекрученєм фактів. По нашій думці тяжкі сумніви міністерського рішеня зовсім не альтеровані додатковим кредитом. Бар. Гавч зніс утравквістичну низшу гімназію, а для учеників тойж подбав провізорично тим способом, що злучених в окремі класи причепив їх до цілейської гімназії німецької. Колиб се рішенє було дефінітивне, то крок міністра не був би сумнівний, бо се все одно, чи словінські ученики будуть побирати науку по словінськи в окремій гімназії, чи в рівнорядних класах. Противники цілейські попалиб з дощу під жолобок. Але не треба забувати, що сей розпорядок є лише тимчасовий, а перемену того розпорядку в дефінітивний стан робить ся залежним від порозуміння обидвох народностей в Сирії, т. є від угоди Німців.

В сій постанові лежить вся неприхильність

міністерського розпорядку, бо нема найменшого сумніву, що стирійські Німці, як давнійше так і тепер не покажуть ся прихильними для Словінців і що треба буде Словінцям знов довго бороти ся, поки дібють ся свого права. Ціла та нова кампанія відпала би, наколиб міністерство було полишило утравквістичну гімназію, а розпорядженем постарало ся о додатковий кредит для неї, як се тепер зробило для безіменних словінських класів гімназійних. Се була найпростійша дорога, а се дає багато думати, що тої дороги не вибрано, лише рішено ся за знесенєм школи. Не без значіння й се, що в міністерскім рішеню говорить ся про потребу словінсько-німецької науки гімназійної «в полудневій Сирії», отже не в Цілей, що натякає на замір міністерства при дефінітивнім рішеню сеї справи вибрати инше місце для словінської школи, а проти такого перенесєня висказали ся рішучо провідники Словінців на остатнім зібраню. З того погляду подана вчера вість про додатковий кредит не може розвіяти сумнівів в славянських кругах.

До «Agrarier Tageblatt»-у пише віденьський кореспондент про заміри міністерства гр. Баденського от що: «Цілюю теперішньої внутрішньої політики австрійської є переведєне повної національної рівноправности (чи також і Русинів? — Ред.), а програма правительства в засаді вже готова. Лише що до способу і методи, що до зверхної форми переведєня думає правительство, що повинно числити ся з природною чутливостію тих елементів, котрі держали керму аж до хвилі вступленя Чехів до ради державної. Коли не можна буде досягнути порозуміння, коли Німці не схотять взяти участи в великім ділі внутрішньої палінгенезис, тоді правительство буде уважати себе парламентарним правительством славянсько-автономістичної більшости і яко таке переведе свою програму. Незгідне є також з фактами твердженє, мовби у внутрішних відносинах було цілковите замішанє. Так представляють річ Німці, але се є зовсім природною проявою, що хвилі публичної дискусії зворушив так сильно зворот, не споводований насильно гр. Баденім, але відповіданий ситуації витвореній парламентарними виборами, отже скорше чи пізнійше неминучої. Спокій зовсім не вернув би, хоч би на місце гр. Баденського прийшло конституційно-німецьке правительство. Навпаки, неуправлена борба німецьких провідирів о привилєї була би дитячою играшкою в порівнаню до боротьби, яку підняли би Славяни в обороні своїх нехтованих справедливих прав. Що конституція мусить бути перемінена, що не може она бути дальше заборолом німецької преponderанції, се річ певна. Стане ся, що мусить ся стати». Ті самі гадки висказали ми недавно у вступній статі нашої часописи з нагоди рознесення вістей про уступленє міністерства гр. Баденського і про наслідників его гр. Мервельда і т. п.

В звязи з провідною гадкою тих виводів стоять вісти, подані в деяких часописях, що гр. Бадені має предложити проєкт закону языкового. Про ті вісти заговорили зараз «Narodni Listy»: «З німецького табору воєнного чути чотири оклики боєві против гр. Баденського: 1) знести языкові розпорядженя, 2) геть з Баденім! 3) утворити німецьку курию народну в чеськім соймі, 4) видати языковий закон для Чех. Ми Чехи не маємо нічого против законодатному управильненю языкової справи в наших краях, лише ми клали все вагу на те, щоби се стало ся *красивим* законом, а ніяк державним, позаяк та важна справа тикає ся єдине країв чеської корони, а зовсім не обходить иньших Німців австрійських. Але Німці ніколи не хотять управильняти языкової справи в соймах, лише в передлітавскім парламенті. Се було би вже першою трудностію. Языкові розпорядженя зовсім не заспокоїли нашого народу, а заподїяна нам кривда є лише в часті усунена, а позаяк теперішнє наше становище правне підпірає рішучо більшість віденьського парламенту, тому з певности не буде там ухвалений языковий закон по думці парцеляторів чеського королівства, а навпаки дотичний проєкт закону упаде так само, як свого часу упало языкове внесенє Шаршміда. Колиж отже гр. Бадені має такий плян, нехай его підре задалегідь і кине в огонь. Був би се плян нещасливий».

Віденьська рада громадська (антисемітська) подібно як і збір християнських соціалів (антисемітів, як ми в остатнім числі подали) ухвалила резолюцію, висказуючу обуренє задля пригнобленя «свобідного вислову думок в Чехах» а заразом надїю, що «Німці в Чехах устоять побідно в накинєній їм борбі». Забувають антисеміти, що таким ходженєм помежи дощ не заслужать собі у Шенерера на патент німецькости, а хиба будуть на бичівнику тягнути тевтонський віз триумфальний Шенерера, як тепер вже підбичовують его німецькі ліберали.

В Угорщині зовсім не прояснило ся парламентарне положенє. Від кількох днів ведуть там розправу над внесенєм міністра-президента о продовженє засідань палати о одну годину, а тимчасом застановлено розправу над преміями цукровими, котрі правительство бажало конче мати перед 1-им серпня. Дня 23 с. м., як доносить «Fremdenblatt», відбула ся в Пешті друга конференція, щоби опозицію відвести від обструкції. «Кількох видатнійших послів з правительственного сторонництва, між иньшими гр. Юлій Андраші і Юлій Рогоні підняли ся знов заходів, щоби навязати розірвану нитку компромісових переговорів. Переговори доси не довели до висліду задля вимаганя правительственного сторонництва, щоби опозиція зобовязала ся в осєні, не спинятя провізорій новою обструкцією. Андраші сподїває ся наклонити опозицію до такої уступки. Найсильнішим аргументом мирних переговорів є, що обмеженє регуляміну не дає поруки против небезпеки обструкції, а задумана зміна регуляміну викликала би між опозицією таке огірченє, що з того не вийшло би ніякої користи для парламентарного трактованя угоди в осінній сесії. Образ парламентарного положеня дасть ся коротко представити, що в цілі залишеня обструкції роблять ся великі заходи, але вигляд на успіх доси доволі сумнівний».

Міністер заграничних справ гр. Голуховский виїхав в суботу з Відня до Франції. «Pol. Corr.» пише от що про єю подорож: «Гр. Голуховский іде на кілька днів до Парижа, де від якогось часу пробуває его подруга і з нею виїде до французких від. Політичного значіння та подорож не має. Очевидно, що гр. Голуховский відвідає п. Ганото, наколи сей буде під той час в Парижі. Міністер заграничних справ буде і в часі своєї неприсутности з Відня кермувати політичними справами свого ресорту. Ся замітка остатна каже догадувати ся, що ситуація на Сході зовсім не є така скріплена і певна, щоби собі дозволити на повний відпочинок. Вісти з Царгорода потверджують таке розумінє ситуації. Правда, що засіданє амбасадорів, назначене на недїлю, мало заняти ся лише «редакцією» мирних прелімінарів, але у Турків не можна предвидіти, яку они в остатній хвилі схотять завести редакцію в договорі. До тогож висилка *Джевад-паші* на Крету є новою подїєю, котрої досяглість годі наперед обчислити».

Повага Європи заангажована для автономії Крети, а висилка нового мужа довіря султана зовсім на те не виглядає, щоби автономія стояла у него на дневнім порядку, навіть тоді ні, коли трийцять баталїонів редїфів, що мають єму слїдувати, були лише голубом Андреого, котрого віденьська туркофільська часопись пускає яко качку.

Француска праса поясняє подібним способом подорож міністра заграничних справ. Нема ніякого сумніву — пишуть французські днівники — що наколи гр. Голуховский стрітїть ся з п. Ганото, обидва будуть розправляти про біжучі справи політичні, а між иньшими про відносини між Австро-Угорщиною а Францією і Росією. Ся стріча свідчить в кождім случаю про найкрасші відносини між Австро-Угорщиною а Францією, а се згоджує ся зовсім з порозумінєм, яке настало недавно поміж Віднем а Петербургом. З президентом Форум гр. Голуховский не буде бачити ся, позаяк той буде два тижні в Гавр. Французский амбасадор Льозе виїхав також з Відня до Парижа на три тижні, а перед виїздом конферував з гр. Голуховским.

Hamburger Nachrichten, орган кн. Бісмарка подають замітну статью вступну про положенє в Австрії де між иньшими сказано: «Нині мимохіть насуває ся покуса, заговорити також про подїї на вічу в Хебі, де робили політику на ули-

ци, де на останку силкували ся внутрішньоавстрійські події з'ужиткувати яко вивозові артикули для поправки торговельного білянеу опозиційних партій. Пожалована достойне зворушене против закона довело до репресій, до чого дійти мусіло, позаяк австрійська держава не може на се згодити ся, щоби перед ким небудь абдикувати. Можна сподівати ся, що події такі, як в Хебі, вдруге не повторять ся. Політика вивозу внутрішніх справ поза державні межі не може в Хебі повелити ся ніяким успіхом, а розважний і холодний осуд цілої серії видатних органів німецько-державної праси про події в Хебі повинен тут вплинути в певних сферах, як відповідна липневій спекоті «зимна струя води».

Французький парламент замкено 20 см. і тепер почали ся великі ферії, позаяк сесія тривала безнастанно від останніх ферій, то є від жовтня з малими перервами. Вислід сеї сесії що до практичних добутків є так якби ніякий. Ухвалено лише два важні закони. Один з них вводить цукрові премії і вдоволяє інтересам могоучої групи великих промисловців; другий продовжує банківий привилей в користь великих банківців. З реформ конечних для інтересів краю на ріжних полях не переведено ані одної. Палата не взяла навіть під обрану знесення тайного доходу в карних справах, що вже навіть сенат був ухвалив. З бюджету не ухвалено також нічого, хоч в сім році парламент не має вже цілих три місяці робочого часу і знов треба буде оперувати бюджетовими провізорями.

За те на ново віджив панамський скандал. Слідчий судья в панамській справі замкнув слідство против обжалованих членів парламенту. Добутком слідства є ввнесення, щоби виточити процес одинадцятьом бувшим і теперішнім послам перед трибуналом присяжних судійв. Оригінальну ілюстрацію до відносин парламентарної комісії в панамській справі з д-ром Корнілом Герцом подають льондонські дневники. Герц, з заводу електротехнік, приладив на прийняте делегатів парламенту штучну засідку. До салону, де мало відбувати ся переслухання Герца, ввнесено фонограф, котрий мав усталити кожде вказане слово. Для інсталяції сего фонографа відпочив Герц речинець переслухання до 12. серпня. Позаяк комісія захлала поїхати до Бурмав, тимто стали злишними средства осторожности, які вважав конечними завести ноторичний обманець — супротив репрезентантів французького народу.

Сербське правительство бажає перевести важні реформи військові. Король Александер приймаючи на авдйенції послів скупштини, відозвав ся до них, що замотані відносини на балканським півострові вкладають на него і єго правительство обовязок, дбати про безпечність держави. В тій цілі наміряє король скріпити воєнну силу Сербії і усвершити єї боеву готовість, сподіваючи ся, що найде відповідну підпору серед представителів народу. Рівночасно заявив король, що реформа конституції, заповіджена манифестом з 9. мая 1894, не може бути переведена, поки в міжнародних відносинах на балканським півострові не настане супокій.

В політичних кружках розійшла ся вість, що цар Миколай розпорядив, щоби сербський воєнний адміністрації видати 40.000 карабінів Бердана з турського арсеналу і 25 мільонів набоїв з морського арсеналу яко дар від царя.

По вясненях міністра-президента Сіміча і міністра війни генерала Місковича на тайнім засіданю скупштини, для мотивованя конечности узброєня, ухвалила скупштина д. 23 см. на явнім засіданю аклямацією значні кредити. Перевдсїм ухвалено додатковий кредит 9,239.129 франків для покриття зроблених вже видатків воєнних. Дальше призволено 13% додаток до безпосередних податків для дотованя т. зв. оружного фонду. Тим способом дотация оружного фонду, котра тепер виносила щорічно 400.000 франків, піднесе ся на 2 мільони фр. Рівночасно уповажнено правительство, на основі сеї річної дотации заключити позичку, котра мала би бути

ужита на закупку карабінів і гармат. Сими ухвалами сповнила скупштина свій обовязок і повинна небавом розійти ся. Розуміє ся само про себе, що край, навіщений недавно страшними шкодами наслідком повені, не в силі поносити таких тягарів.

Румунський наслідник престолоа видужав вже зовсім.

Дня 25. см. відбуде ся Софії велике віче прихильників Цанкова, на котрім він передасть керму партії в руки Дурева, бувшого віцепрезидента собрания. Причиною сего має бути обставина, що Цанкову не повело ся сполучити ся в одно кріпке сторонництво всіх відгінній опозиції, чого він бажав яко ріпучий прихильник Росії, а тим самим противник конституційного правління в Болгарії.

Мирні переговори в Царгороді мають небавом покінчити ся успішно. З Царгороду звіщають, що рішене Порти в справі управильнення границь зближає ся до предложеня держав. Тим способом буде усунена найважнійша перепона що до заключеня мира, а берлінське бюро Вольфа звіщає, що Порта заявила в вимаганій амбасадорами відповіді, що згоджує ся на таку тесальско-грецьку границу, яку предклали військові аташе заграничних держав.

Амбасадори мали на недавній конференції дістати письменну заяву турецького правительства в справі розмеження. Урядова депеша додає, що вигляди мира значно піднесли ся в остатній хвилі. Köln. Ztg. записуючи єї вісти, додає, що завдяки постановам султана, Европа небавом буде користувати ся миром. Головна перепона для приверненя мира усунена і знов є вільне поле до переговорів, котрі, відповідно волі султана, будуть ведені в тім дусі, що нарештє заклочене мира є запевнене. Султан зложив тими уступками доказ політичного розуму, зашто в інтересі загалу належить ся єму вдяка. До тих слів Köln. Ztg. мусимо лише замітити, що Порта є невичерпана в своїх короводних помислах і що веї ті вісти треба ще приймати з певною резервою.

З Кандії наспіли вісти, що проводирі повстанців подали до відомости адміралів, що утворили революційне зібранє. Адмірали заявили, що революційного зібраня не можуть признать урядово, але буде їм мило на случай потреби вийти в зносини з якою небудь народною репрезентациєю. Адмірали дали зібраню раду, щоби повстанці полишили ворожу акцію. Таку саму раду дали они також турецьким властям.

Італійський парламент закінчив літню сесию наслідком недостачи потрібного до ухвал числа послів. Відсутність многих послів виправдують незвичайною жарою італійського підеоня в тій порі, але всеж таки сумно, що у батьків народу не було на стільки саможертви, щоби потрудити ся для добра тих, що вислали їх до парламенту. Кабінет Рудінього виїшов вправді побідно з сеї сесії, але не повело ся єму перевести заповіджених реформ. В листопаді збере ся парламент на нову сесию, але серед яких обставин, сего ніхто не може предвидіти.

З Ватикану звіщають, що наслідник Ізвольского, посол російський Цариков, зложив в державнім секретаріаті всі документи потрібні до канонічних інформацій в справі семи нових єпископів католицьких, призначених на опорожнені столиці в Росії. Небавом мають бути видані номінаційні брєвія, а торжественне оповіщенє преконованих єпископів послідує доперва на найближшій консисторії, не перед кінцем осени.

Королівська пара італійська приняла запросини німецького цїсаря на великі маневри, що мають відбутися в вересні в околиці Гомбурга. Ся візита не мати ме ніякого політичного значіння, бо й без того відносини Італії до Німеччини не змінять ся, як пише Italie, а буде се лише ревізита за остатні відвідини німецької пари цїсарської в Венеції.

Новинки.

— Що сталося з аеронавтом Андре? То питає завдає собі тепер весь цивілізований світ, і відповіді бувають ріжні. Песимісти твердять, що Андре поповнив своїм відлетом самоубийство, люджи знов менше скептичні припускають, що ціла виправа готова удати ся. Дванадцять днів не було про него ніякої вісти, аж оноді донесла телеграма з Християнії о прилеті голуба, а на депеші під крилом була така напись: «Бігун північний 142 20. 47 62». Що се має значити, не знати, але годі підсувати під єї цифри степені ширини. По перше противить ся се написі «Бігун північний», по друге та географічна ширини, яку би ті цифри виражали, є ближше нас, ніж сам Штокгольм. Є то певно шифрована депеша і Андре мусів порозуміти ся, заким виїхав, що до депеш, котрі мусять в як найкоротших знаках як найбільше виражати. Інші знов кажуть, що Андре такого голуба, як сей, не брав з собою, що отже хтось собі попросту зашуткував з Європи. Чекаймо, що буде дальше.

— 200.000 рублів зложила польська публіка на поставленє поетови Міцкевичови памятника в Варшаві. Поважну сесю суму зложено в протягу двох місяців, а участь в складках брало до 100.000 осіб, значить кожда особа дала пересічно одного рубля. А у нас? Аж соромно згадати! Ми, що числимо ся 20мільоновим народом, десятки літ танцюємо, сьпіваємо, граємо та шлемо фанти на льотерії, щоби видобути з кишені який крейцар, та по всіх танцях, сьпівах, фантах і слух загинув, а бідний Шевченко ще десятки літ буде дожидати у нас якого небудь памятника, і мабуть по діжде ся.

— Діти a fin de siecle. В Сас, на Угорщині два хлопці в віці 12 і 13 літ замордували свого півтретялітного товариша. Злочину не сповнили они в гніві або з нерозваги, хлопчиска мали добре обдуманій плян, відобрати своєму товаришеви забави дитинний візок, викинувши з него вперед властителя. Плян сей виконали они з застрашаючою холоднокровностю і поводили ся по сповненю злочину так, як би були вже від давна вправними злочинцями. Дванадцятилітній Стефан Сорок і тринадцятилітній Андрій Сілягій базили ся дуже мирно з маленьким Іваном Райдіком. Нараз відобрали оба хлопці візок, щоним бавило ся хлопця, а коли оно почало плакати, били єго так довго по голові, доки не упало на землю. Стефан Сирок схилив ся над хлопця, щоби переконатися, чи ще живе. В тій хвилі відзискав Іван Райдік притомність і кричав за візком. Тоді пхнули роззвірєні хлопчиска ножем нещасну дитину в груди і в живіт, а коли оно ще давало слабі признаки життя, закинули єму шнурок на шию і удусили. Відтак сховали тіло хлопчини в дуплавім дереві, а отвір заткали травою. Перед судом випирали ся хлопчиска зухвало всего, але згодом признали ся і спихали вину один на другого.

Наука, штука, література.

— Справозданє дирекції цк. II. гімназії (рускої) в Перемишли за р. шк. 1896/7, накладом наукового фонду. В Перемишли з друкарні Н. Джулинського 1897. Зміст: І. Римський сенат (De senatu Romano) проф. А. Чичкевича (розвідка видана також окремо) стор. 39 і II. Вісти шкільні Директора стор. 53.

— Справозданє дирекції цк. академічної рускої гімназії у Львові за р. шк. 1896/7 з друкарні наук. товариства ім. Шевченка. Зміст: I. Наукова часть — др. Тадей Мандибур — Олімпія з картою стор. 20. II. Урядова часть — Директора стор. 50.

Проф. Володимир Левицький помістив в справозданю дирекції тернопільської гімназії розвідку п. з. Elektromagnetyczna teoria światła 54 сторін.

— I. Sprawozdanie Dyrekcyi seminaryum nauczycielskiego żeńskiego we Lwowie Seminaryum nauczycielskie żeńskie we Lwowie 1871—1897, Lwów 1897 подає погляд на організацію женьських семінарій учительських в Галичині, заложене і організацію учительської семінарії женьської у Львові директора Меч. Барановського. Дальше містить історію заснованя і розвитку «Школи вправ з руским язиком викладавкам» написану в рускій мові п. Літиньскою. Справозданє подає ще багато інших цікавих даних а також виказ тисячки кандидаток, що зложили іспит зрілости в тій семінарії.

— Sniatynszczyzna, przyczynek do etnografii krajowej. Під тим заголовком появила ся в кількох випусках Przewodnik-a naukowo-ого монографія Ф. кс. Мрочка інспектора окр. сніатинського. Єсть се монографія, котра подає багато цікавого матеріалу до нашого народовіданя, тимто звертаємо на неї бачність наших етнографів.

Веснянки

прищипки, утробяні плями вигубляє успішно в дуже короткім часі, від давна випробований

Crème Iris

161 18-? Д-ра Whytt'a

Ціна слоїка з приписом ужитя 80 кр.

Тільки правдиві з підписом Д-ра Whytt'a.

Головний склад в антиції

Жигм. Рукера

під „Срібним орлом“ у Львові.

